

संपादकीय...

संपादक

दिपक मोरेश्वर नाईक

अखेर मुडेंवर हातोडा पडला!

९ डिसेंबर २०२४. याच दिवशी बीड जिल्ह्यातील मस्साजोग गावचे सरपंच संतोष देशमुख यांची अत्यंत निर्घृणप्रकारे हत्या करण्यात आली होती. त्यानंतर ४ मार्च २०२५ रोजी धनंजय मुंडे यांनी मंत्रिपदाचा राजीनामा दिला. राजीनामा दिल्यानंतर ट्वीट करून मुंडे यांनी त्याला सद्‌सद्‌विवेक बुद्धीचीही जोड दिली आहे. आजारपणाचे कारण सांगत त्यांनी राजीनामा दिला आहे. हत्या आणि राजीनामा या दोन दिवसांमधील अंतर आहे तब्बल ८५ दिवसांचे. म्हणजे मुंडे यांची सद्‌सद्‌विवेक बुद्धी तब्बल 85 दिवसांनी जागी झाली म्हणावी लागेल. संतोष देशमुख यांची हत्या झाल्यापासून मुंडे यांच्यावर वारंवार आरोप केले जात होते. या हत्याकांडातील मुख्य सूत्रधार वाल्मिक कराड हत्येनंतर २१ दिवस फरार होता. त्याने ३१ डिसेंबर २०२४ रोजी पोलिसांसमोर शरणागती पत्करली, मात्र या प्रकरणात तो मी नव्हेच अशी भूमिका घेत मुंडे यांनी राजीनामा देण्यास पहिल्यापासून नकार दिला होता. शिवाय त्यांना त्यांचे पक्षनेते अजित पवार यांनी दिलेली साथ आणि मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांचे सोयीस्कर मौन यामुळे त्यांना कुणीही हात लावत नव्हते. नवीन सरकारच्या स्थापनेपासून एकनाथ शिंदे यांनी आपली नाराजी दाखवल्यामुळे अजित पवार यांना दुखवून चालणार नाही हे मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांना माहीत होते. त्यामुळे मुख्यमंत्री असूनही धनंजय मुंडे यांचा विषय त्यांनी अजित पवार यांच्यावर सोडून दिला होता. अखेर धनंजय मुडेंवर हातोडा पडला आणि अनेकांनी समाधानाचा सुस्कारा सोडला. सामाजिक कार्यकर्त्या अंजली दमानिया यांनी हे प्रकरण पहिल्यापासूनच लावून धरले होते. धनंजय मुंडे यांचा राजीनामा घ्यावा यासाठी त्यांनी राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्षाचे पक्षनेते अजित पवार यांची भेट घेऊन त्यांच्याकडे मुडेंविरोधातील पुरावे दिले होते. शिवाय मुख्यमंत्री फडणवीस त्यांच्या वैयक्तिक मोबाईल नंबरवर सर्व पुरावे पाठवल्याचे जाहीर केले होते. त्याचवेळी शरदचंद्र पवार गटाचे आमदार संदीप क्षीरसागर आणि भाजपचे आमदार सुरेश धस यांनी कायम मुडेंना आरोपीच्या फिर्जेच्यात उभे करून पूरक माहिती समोर आणली. मनोज जरंगे यांनी हे प्रकरण लावून धरले होते. त्यामुळे महायुतीची होत असलेली बदनामी लक्षात घेत अखेर धनंजय मुंडे यांना राजीनामा द्यावा लागला आहे. काही दिवसापूर्वी त्यांच्या दोन्ही डोळ्यांवर शस्त्रक्रिया करण्यात आल्या होत्या. त्यानंतर त्यांनी बेल्स पाल्सी आजार झाल्याचे सांगून या आजारांमुळे सध्या सलग दोन मिनिटेही व्यवस्थित बोलता येत नाही, असे सांगितले होते. असे होते तर त्याचवेळी मंत्रिपदाचा राजीनामा देऊन विभ्रांती आणि उपचार करणे योग्य ठरले असते. पण मंत्रिपदाच्या बळावर खूप काही करण्याची त्यांची ऊर्मी या निमित्ताने ठळकपणे दिसून आली. संतोष देशमुख यांच्या निर्घृण हत्येचे फोटो पाहिल्यानंतर हत्या करणारी माणसे नव्हती तर हैवान होती, हे स्पष्ट होते. असे असतानाच ५० दिवस मौन बाळगलेले महंत नामदेव शास्त्री अचानक मुंडे यांच्या पाठीशी खंबीरपणे उभे राहतात. एवढेच नाही तर ज्या लोकांनी सरपंच संतोष देशमुख यांची हत्या केली त्यांची मानसिकता का बिघडली? कारण अगोदर त्यांना मारहाण झाली होती, असे वक्तव्य करून महंतांनी सव्वा वादला तोंड फोडले आणि स्वतःचीच कोंडी करून घेतली. वाल्मिक कराडला तुरुंगार व्हीआयपी वागणूक दिली जात असल्याचा आरोप झाला. याबाबत सीसीटीव्ही फुटेजची मागणी झाल्यावर कराड असलेल्या जेलमधील सीसीटीव्ही बंद असल्याची माहिती समोर आली. हे कमी म्हणून की काय एसआयटी-सीआयडी चौकशी सुरू असूनही ८५ दिवसांत आरोपी कृष्णा आंधळे पोलिसांच्या हाती लागलेला नाही. एवढे होऊनही मुंडे राजीनामा का देत नव्हते, पक्षप्रमुख अजित पवार त्यांना राजीनामा देण्यास का सांगत नव्हते, मुख्यमंत्री त्यांचा राजीनामा का घेत नव्हते, हे अजूनही कोडे आहे. हे प्रकरण काही केलेल्या थंड होत नाही हे पाहून नंतर अजित पवार यांनी मुंडे यांच्याबाबत नैतिकतेचा प्रश्न उपस्थित केला होता. धनंजय मुंडे यांनी राजीनामा देताना सद्‌सद्‌विवेक बुद्धी जागी झाल्याचा उल्लेख केला. संतोष देशमुख यांची हत्या झाली तेव्हा त्यांची सद्‌सद्‌विवेकबुद्धी जागी झाली नाही, देशमुख यांची मुलगी पोरकी झाली तेव्हा सद्‌सद्‌विवेक बुद्धीची आठवण झाली नाही, देशमुखांच्या हत्येनंतर न्यायासाठी झगणारा त्यांचा भाऊ धनंजय देशमुख मुडेंना दिसला नाही, कराडने खंडणी वसुलीसाठी केलेल्या प्रतापांमुळे यांची सद्‌सद्‌विवेक बुद्धी जागी झाली नाही. हा सगळा प्रकार म्हणजे महाराष्ट्रातील जनता दुष्युळी समजण्यासारखे झाले. मुडेंवर अनेक आरोप होत आहेत. ज्या आबादा कंपनीच्या खंडणीतून पुढे विरोध करताना संतोष देशमुख यांची हत्या झाली त्या खंडणीची बैठक सातपुडा बंगल्यावर झाल्याचा गंभीर आरोप आहे. या बैठकीला कराड आणि इतर आरोपी उपस्थित असल्याचा आरोप आहे. हे आरोप अजूनही मुंडे यांनी फेटाळले नाहीत. आता धनंजय मुडेंनी मंत्रिपदाचा राजीनामा दिला खरा, मात्र ती केवळ औपचारिकता ठरू नये. कारण यापूर्वी राजीनामे देऊन पुन्हा मंत्री झालेले नेते आज फडणवीसांच्या मंत्रिमंडळात आहेत.

भारतातील शेतकरी अन्नधान्याची उत्पादकता वाढविण्यासाठी सिंचन सुविधेवर अवलंबून आहे. तसेच महाराष्ट्र हे औद्योगिकदृष्ट्या अग्रेसर राज्य असून उद्योगांची पाणी मागणी मोठी आहे. राज्यात एकीकडे दरवर्षी लाखो लिटर पाणी वाहून समुद्रात जाते. तर दुसरीकडे दुष्काळामुळे मराठवाडा, विदर्भ व उत्तर महाराष्ट्र होरपळून निघतो. यावर तोडगा म्हणून ‘नदीजोड प्रकल्प’ एक महत्त्वपूर्ण उपाय ठरू शकतो. त्याद्वारे शेतकऱ्यांना अधिक पाणी मिळून शेतीची उत्पादकता वाढेल. कमी पाऊस पडला तरी जलसंचय केल्यामुळे पाणी उपलब्ध राहील. या प्रकल्पामुळे विदर्भातील अनेक जिल्ह्यांतील सिंचन क्षमतेत वाढ होऊन लाखो हेक्टर जमीन ओलिताखाली येईल. शासनाकडून सर्व विभागांच्या विकासाचा समतोल साधण्यासाठी पुढील प्रकल्पांची कामे प्रस्तावित आहेत. पूर्व-पश्चिम विदर्भ- वैनगंगा-नळगंगा नदीजोड प्रकल्प. मराठवाडा- दमणगंगा- एकदरे गोदावरी नदीजोड प्रकल्प. उत्तर महाराष्ट्र (नाशिक)- दमणगंगा- वैतरणा गोदावरी नदीजोड प्रकल्प. उत्तर महाराष्ट्र- नार-पार गिरणा नदीजोड प्रकल्प. मुंबई महानगर (पिण्याचे पाणी)- दमणगंगा-पिंजाळ नदीजोड प्रकल्प.

नदीजोड प्रकल्पाचा उद्देश

- (१) पेयजल उपलब्धता, कृषी व औद्योगिक क्षेत्रास चालना मिळेल.
- (२) शेतकरी आर्थिकदृष्ट्या सक्षम होऊन त्यांचे जीवनमान सुधारण्यास मदत होईल.
- (३) औद्योगिक क्षेत्रातील वाढीमुळे ग्रामीण व शहरी भागांतील ऋयशक्तीला वाव मिळून रोजगाराच्या संधी उपलब्ध होतील.
- (४) राज्याच्या अर्थव्यवस्थेला चालना मिळेल.
- (५) जलाशय निर्मितीमुळे भूजल पातळीत वाढ होईल व जैवविविधता वाढीस पोषक वातावरण निर्माण होऊन पर्यावरणाचा समतोल राखला जाईल.
- (६) सामाजिक, आर्थिक, सांस्कृतिक व शैक्षणिक प्रगल्भता वाढीस मदत होईल.
- (७) पर्यटन क्षेत्रात नवे गुंतवणूक पर्याय उपलब्ध होतील.
- (८) नदीजोड प्रकल्प हे महाराष्ट्रासाठीच नव्हे तर देशासाठी सुद्धा आदर्श प्रकल्प होऊन इतर दुष्काळग्रस्त राज्यांसाठी प्रेरणादायक ठरतील.

विदर्भातील सिंचन अनुशेष : गोदावरी खोऱ्यातील वैनगंगा नदी उपखोऱ्यात मुबलक पाणीसाठी उपलब्ध असतानाही सिंचन व पाणी साठवण क्षमता कमी असल्याने विदर्भ हा प्रगत महाराष्ट्रातील अनुशेषधारक प्रदेश म्हणून गणला गेला आहे. विदर्भ पूर्व व पश्चिम असा विभागला गेला असून पूर्व विदर्भाच्या तुलनेत पश्चिम विदर्भात पाण्याची कमतरता जाणवते. पूर्व विदर्भातील वैनगंगा नदीस अनेक नद्या मिळत असून वैनगंगा नदीवर गोसीखुर्द राष्ट्रीय प्रकल्प आहे. त्याची साठवण क्षमता पूर्ण झाल्यानंतर अतिरिक्त पाणी पुढे वाहून जाते. पश्चिम विदर्भात त्या तुलनेत नद्या लहान व कमी असल्याने आवश्यकतेनुसार पाणी उपलब्ध होत नाही. पर्यायाने पूर्व विदर्भात ओला दुष्काळ तर पश्चिम विदर्भात कोरडा दुष्काळ अशी परिस्थिती नेहमीच उद्भवते. विदर्भातील पाणीटंचाईचे निराकरण करण्यासाठी गोसीखुर्द प्रकल्पातील उपलब्ध अतिरिक्त पाणी पश्चिम विदर्भातील दुष्काळग्रस्त भागात वळविण्याच्या उपाययोजनेबाबत सर्वकश विचार शासनाच्या दृष्टिक्षेपात असून वैनगंगा-नळगंगा नदीजोड प्रकल्प नावकरुपास आला.

► **गतिमान व शाश्वत धोरण :** राष्ट्रीय जलविकास अभिकरणाने राष्ट्रीय पातळीवर व राज्यांतर्गत आंतरखोरे पाणी स्थलांतराच्या योजना आखल्या आहेत. अभिकरणाने सुचविल्यानुसार महाराष्ट्र शासनाने विदर्भातील पाणीतूट असलेल्या क्षेत्रात प्रस्तावित योजनांच्या अनुषंगाने राष्ट्रीय जलविकास

औरंगजेबाचे वारसदार आणि अस्तनीतले निखारे!

महाराजांनंतर मराठ्यांनी औरंगजेबाला शेवटपर्यंत झुंजवत ठेवले. हिंदवी स्वराज्य संपविण्यासाठी दिल्लीतून प्रचंड फौजफाट्यासह महाराष्ट्रात आलेल्या औरंगजेबाचा महाराष्ट्रातच शेवट झाला. त्याची कबर इथेच खोदावी लागली. इतिहासाचे जाणकार अभ्यासक पु.ग.सहस्त्रबुद्धे यांनी ‘माझे चिंतन’ या पुस्तकात म्हटले आहे, ‘उत्तरेत धुमाकूळ घालणाऱ्या मुसलमान सरदारांची थडंगी महाराष्ट्रात का, जशी माती तशी माणसे’. हिंदवी स्वराज्य संपवण्यासाठी आलेला औरंगजेब इथेच संपला.

अबू आझमी हे महाराष्ट्रातील विशेषतः मराठी अस्मितेला धक्का देण्याची संधी सोडत नाहीत. त्यासाठी ते अगदी ताकदीने विरोध करतात. ज्या महाराष्ट्रात आपण राहतो, तिथली भाषा, प्रथा, परंपरा, मराठी अस्मिता, मराठी समाजाची आदरस्थाने यांच्याविषयी आम्हाला काही देणेघेणे नाही, असाच त्यांचा पवित्रा बऱ्याचदा दिसून येतो. काही वर्षांपूर्वी विधानसभेत मराठीच्या मुद्यावरून महाराष्ट्र नवनिर्माण सेनेच्या आमदारांनी त्यांना प्रत्युत्तर दिले होते.

अबू आझमी महाराष्ट्रातल्या अशा एका वर्गाचे प्रतिनिधीत्व करतात की, जो महाराष्ट्रात राहून आपले वेगळेपण जपू इच्छित असतो, म्हणजे आम्ही तुमच्यात राहत असलो तरी तुमच्यासोबत नाही, असा हा वर्ग मानतो. त्यामुळे अशा लोकांना जनगणन म्हणण्यात, भारत माता की जय म्हणण्यात, मराठी बोलण्यात कमीपणा वाटतो.

असदुद्दीन ओवेसी हे तर इतक्या टोकाला जातात की, हमारे गले पे कोई छुरी भी रखेगा तो भी हम भारत माता की जय नही बोलेंगे. त्यांचे भाऊ अकबरुद्दीन ओवेसी यांनी तर भारतातून

अर्थ! तास पोलीस बाजूला करा, बघा

आम्ही काय करतो ते, असे आव्हान दिले आहे. त्यांच्यावर त्याबाबतचा खटला अजूनही चालू असावा.

‘छाव’ या चित्रपटाच्या पार्श्वभूमीवर प्रतिक्रिया व्यक्त करताना अबू आझमी यांनी औरंगजेबाची भलामण करणारी वक्तव्ये केली. ही भलामण करून त्यांनी सध्या ‘छाव’ चित्रपटामुळे औरंगजेबाविषयी जनमानसांत जो राग निर्माण झालेला आहे, त्यावर पांघरून घालण्याचा प्रयत्न केला. त्यामुळे त्याच्या क्रौर्याचे उदात्तीकरण झाले. थोडक्यात, तुम्ही त्याच्या क्रौर्याकडे पाहू नका, असाच त्यातून अर्थ अप्रत्यक्षपणे ध्वनित होतो.

औरंगजेबाची भलामण करणाऱ्या वक्तव्यानंतर राज्य विधिमंडळाच्या अधिवेशनात आझमी यांच्या विरोधात आवाज उठवण्यात आला. इतकेच नव्हे तर शिवसेनेच्या शिंदे गटाकडून त्यांच्यावर गुन्हा दाखल करण्यात आला. उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांनी आझमी यांच्यावर देशद्रोहाचा गुन्हा दाखल करण्यात यावा, अशी मागणी केली. केंद्रातही भाजपचे सरकार आणि राज्यातही भाजपचे सरकार अशी स्थिती आहे.

त्याचसोबत ‘छाव’ चित्रपटामुळे देशभरात औरंगजेबाच्या क्रौर्याबद्दल संतापाची लाट उसळली आहे, याचा विचार करून आझमी यांनी बहुदा आपले शब्द मागे घेण्याची भूमिका घेतली असावी. आपल्याला छत्रपती शिवाजी महाराज, छत्रपती संभाजी महाराज, महात्मा जोतिबा फुले, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्याविषयी आदर आहे, माझ्या वक्तव्यामुळे कुणामुळे माझ्या भावना दुखावल्या असतील तर मी माझे वक्तव्य मागे घेतो, असा व्हिडिओ आझमी यांनी

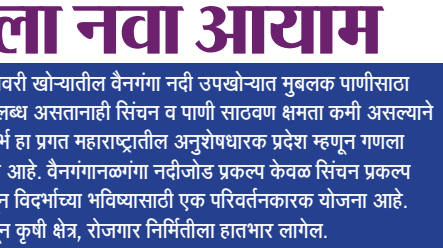

अभिकरणाने तांत्रिकदृष्ट्या तुटीचे क्षेत्र, वहन अंतराची लांबी व एकूण उपसा उंची याची तपासणी करून अंतिमतः वैनगंगा (गोसीखुर्द) -नळगंगा (पूर्णा) ही नदीजोड योजना मांडली. या प्रकल्पाचा व्यवहार्यता अहवाल राष्ट्रीय जलविकास अभिकरणाने २०१८मध्ये सादर केल्यानंतरदेखील ही कामे हाती घेणे शिवधनुष्य पेलण्यासारखे होते. मुख्यमंत्री, राज्य शासन व जलसंपदा मंत्र्यांच्या पुढाकाराने युद्धपातळीवर धाडसी निर्णय घेण्यात आले आणि सर्वेक्षणास प्रशासकीय मान्यता मिळाली. हा प्रकल्प विदर्भातील पाणीटंचाईच्या समस्यांचे निराकरण करण्यासाठी एक महत्त्वपूर्ण पाऊल आहे. वैनगंगा-नळगंगा नदीजोड प्रकल्प शेती उत्पादन क्षमता वाढविण्यासाठी व विदर्भातील जलव्यवस्थापनातील आव्हानांना तोंड देण्यासाठी एक महत्त्वपूर्ण प्रयत्न आहे.

प्रकल्पाची वैशिष्ट्ये : वैनगंगा-नळगंगा नदीजोड प्रकल्प राज्याच्या इतिहासातील सर्वात मोठा प्रकल्प असणार आहे. भंडारा ते बुलढाणा जिल्ह्यापर्यंत ४२६.५४ किलोमीटर लांबीचे कालवे, बोगदे, बंदिस्त नलिका, उपसा व धरणसाठी यांचे जाळे तयार करून वैनगंगा-नळगंगा या नद्या जोडल्या जाणार आहेत.या प्रकल्पामुळे ३.२७ लक्ष हेक्टर जमीन (नागपूर जिल्हा- ९२,३२६ हेक्टर, वर्धा ५६,६४६ हेक्टर, अमरावती ८३,५७१ हेक्टर, यवतमाळ- १५,८९५ हेक्टर, अकोला- ८४,६२५ हेक्टर व बुलढाणा- ३८,२१४ हेक्टर) सिंचनाखाली येणार आहे. यासोबतच विदर्भातील नागपूर, वर्धा, अमरावती, यवतमाळ, अकोला आणि बुलढाणा या सहा जिल्ह्यांतील १५ तालुक्यांना लाभ होणार आहे. वैनगंगा नदीवरील गोसीखुर्द या राष्ट्रीय प्रकल्पाच्या जलाशयातून १७७२ दलघमी अतिरिक्त पाणी पावसाळ्यातील १०० दिवसांत उचल करण्याचे नियोजन आहे. त्यापैकी शैतीकरिता १२८६ दलघमी, घरगुती वापराकरिता ३२ दलघमी, औद्योगिक वापरासाठी ३९७ दलघमी पाणीपुरवठा नियोजित असून वहन व्यय ५७ दलघमी गु्हीत आहे. मुख्य कालवा मार्गाच्या दोन्ही बाजूंना ३१ नवीन धरणांचे बांधकाम करून १० अस्तित्वातील धरणांमध्ये हे पाणी साठवण्याचे प्रस्तावित आहे. ज्यामुळे पाण्याचा प्रभावी पुनर्वापर होईल.

► **पहिला टप्पा :** प्रकल्पाच्या पहिल्या टप्प्यात राजोली ते निम्म वर्धा प्रकल्पापर्यंत १६७.९० किलोमीटर लांबीचा कालवा बांधण्याची योजना आहे. या टप्प्यात १०.५ किलोमीटरचा बोगदा, २३.५ किलोमीटरची बंदिस्त नलिका आणि १३४ किलोमीटरच्या खुल्या कालव्यांचा समावेश आहे. यामध्ये तीन उपसा योजनांचा वापर करून एकूण ७६ मीटर पाण्याचे उचल करणे प्रस्तावित आहे. यासाठी ४८७ मेगावॅट ऊर्जेची आवश्यकता असेल. या कालव्याद्वारे २३ मार्गस्थ जलसाठे भरले जातील. यात अस्तित्वात असलेल्या सहा जलसाठ्यांची उंची वाढविणे तसेच १७ जलसाठे नव्याने प्रस्तावित आहे. या टप्प्याचा लाभ कुही, उमरेड, हिंगणा, नागपूर, सेलू, आर्वी आणि वर्धा या तालुक्यांना होईल. यामध्ये १४८९७२ हेक्टर सिंचन क्षेत्रासाठी एकूण ५०० दशलक्ष घनमीटर सिंचन क्षमता उपलब्ध होईल.

► **दुसरा टप्पा :** प्रकल्पाच्या दुसऱ्या टप्प्यात निम्म वर्धा

प्रकल्प ते काटेपूर्णा प्रकल्पापर्यंत १३०.७० किलोमीटर लांबीचा कालवा बांधण्याची योजना आहे. या टप्प्यात ०.५ किलोमीटरची बंदिस्त नलिका आणि १३० किलोमीटरच्या खुल्या कालव्यांचा समावेश आहे. यामध्ये तीन उपसा योजनांचा वापर करून एकूण ७९ मीटर उंची साधण्याचा प्रस्ताव आहे. यासाठी २३५ मेगावॅट ऊर्जेची आवश्यकता असेल. या कालव्याद्वारे ११ मार्गस्थ जलसाठे भरले जातील. या टप्प्याचा लाभ धामणगाव, नांदगाव खंडेश्वर, बाभुळगाव, आणि नेर अशा चार तालुक्यांना होईल. यामध्ये १४०२९८ हेक्टर सिंचन क्षेत्रासाठी एकूण ५०० दलघमी पाणी उपलब्ध होईल.

तिसरा टप्पा : प्रकल्पाच्या तिसऱ्या टप्प्यात काटेपूर्णा प्रकल्प ते नळगंगा प्रकल्पापर्यंत १२७.९ किलोमीटर लांबीचा कालवा बांधण्याची योजना आहे. या टप्प्यात ३.२२ किलोमीटरचा बोगदा, दोन किलोमीटरची बंदिस्त नलिका आणि १२२ किलोमीटरच्या खुल्या कालव्यांचा समावेश आहे. या कालव्याद्वारे सात मार्गस्थ जलसाठे भरले जातील. या टप्प्याचा लाभ बाशीर्टांकळी, अकोला, शेगाव आणि बुलढाणा या तालुक्यांना होईल. यामध्ये ८२.००७ हेक्टर सिंचन क्षेत्रासाठी एकूण २८५.२४ दलघमी सिंचन क्षमता उपलब्ध होईल.

चौथा टप्पा : वाशीम जिल्ह्यातील नळगंगा ते पैनेगणेपर्यंत सिंचन क्षेत्र व जलसाठ्यांची निर्मिती करण्यासाठी अभ्यास प्रस्तावित आहे.

प्रकल्पाचे फायदे : या प्रकल्पामुळे सिंचन क्षेत्रात वाढ होऊन उत्पादन वाढेल. शेतकऱ्यांचे जीवनमान उंचावेल. औद्योगिक पाणी वापर वाढून विकासाला चालना मिळेल. ग्रामीण व शहरी भागांत रोजगाराच्या संधी उपलब्ध होऊन विकासाचा समतोल राखला जाईल. भूजल पातळीत वाढ होऊन पर्यावरणपूरक वातावरण निर्माण होईल. नवीन जलाशयांच्या निर्मितीमुळे पर्यटनास प्रोत्साहन मिळेल. सोयाबीनचे क्षेत्र संतुलित राहील, तसेच रब्बी हंगामात गहू, हरभरा आणि सूर्यफुलाचे उत्पादन वाढेल. कापसाची लागवड वाढेल आणि नागपूर व वर्धा जिल्ह्यांत त्याचे क्षेत्र ६० टक्क्यांपर्यंत जाईल. रब्बी पिकांचे उत्पादन वाढून पीक फेरपालट सुधारेल आणि जमिनीचा पोत टिकून राहील. भाजीपाला, हळद आणि मिरचीसारख्या उच्च मूल्यांच्या पिकांचे उत्पादन वाढेल.

► **प्रकल्पाची सद्यःस्थिती :** भाग-१ मधील कामाकरिता १२३२.०६ कोटी रकमेस प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात आली आहे. तसेच प्रकल्पातील बांधकाम घटकास ८७३४२.८६ कोटी किमतीस तत्त्वतः मान्यता देण्यात आली आहे. निविदा प्रक्रिया पूर्ण होऊन सर्वेक्षण प्रगतिपथावर आहे. पूर्व व पश्चिम विदर्भाला जलमागाने जोडणारा महत्त्वाकांक्षी असा वैनगंगा-नळगंगा नदीजोड प्रकल्प विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपूरअंतर्गत कार्यान्वित आहे. त्यावर नियंत्रण ठेवण्यासाठी तीन मंडळे कार्यरत असून त्यांचे नियंत्रण करण्यासाठी सहनियंत्रण कक्षची स्थापना नागपूर येथे करण्यात आली आहे. वैनगंगा-नळगंगा नदीजोड प्रकल्प हा संपूर्ण विदर्भाच्या भविष्यासाठी एक परिवर्तनकारक प्रकल्प आहे. यामुळे शेतीसह औद्योगिक आणि नागरी विकासालाही गती मिळेल.

अपात्रतेवर भूमिका मवाळ

राजकारण आणि संसदेच्या अधिकारक्षेत्रात येतो, गुन्हेगारीमधील संबंध सातत्याने चर्चेला येतात. भारतीय केद्रीने तशी विनंती राजकारणाचे गुन्हेगारीकरण झाल्याचा आरोप तसा जुनाच. नीतिमत्तेवर आधारित राजकारणासाठी कडक कायद्याची आवश्यकता वेळेवेळी व्यक्त होत असते. स्वच्छ छत्री असेलत्या व्यक्ती महाराज यांच्याविरुद्ध आणि वादग्रस्त विधाने केली. त्यानंतर त्याने तो मी नव्हेच असा पवित्रा घेतला, पण आपले पितळ उघडे पडले आहे, हे कळल्यावर तो राज्याबाहेर पळून गेला.

आता कुटुंब तरी लपून मला छत्रपती शिवाजी महाराजांबद्दल आदर आहे, असे म्हणत आहेत. मुद्दा असा आहे की, सोलापूरकर असो की कोरटकर असो, तुम्हाला छत्रपती शिवाजी महाराज आणि छत्रपती संभाजी महाराज यांच्याबद्दल इतका आदर असेल तर मग त्यांचा अवमान करणारी वक्तव्ये तुमच्या तोंडातून येतातच कशी? की जे तुमच्या पोटात मळमळत असते, ते असस्थ झाल्यामुळे ओठात येते? अशा या अस्तनीतल्या निखाऱ्यामुळे सामाजिक सलोख्याला आग लागत असते. त्यामुळे सरकारने अशांचा चोख बंदोबस्त करायला हवा. अशा वेळी आपपरभाव ठेवू नये. औरंगजेबाची भलामण करणाऱ्या अबू आझमींवर गुन्हा दाखल करून त्यांच्यावर देशद्रोहाचा गुन्हा दाखल करण्यात यावा, अशी त्वाधाने मागणी करणारे उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे राहुल सोलापूरकर आणि कसे काय, हा कोड्यात टाकणारा प्रश्न आहे. कारण या दोघांनी तर दोन्ही छत्रपतींचा अवमान केलेला आहे.

भरलेली
सिमला मिरची

साहित्य - २ वाट्या मक्याचे दाणे, १/२ चमचा जिरे पूड, पाव चमचा ओवा, १ चमचा लसूण-हिरवी मिरची पेस्ट, २ लहान चमचे दही, फोडणीसाठी तेल, जिरे, मोहरी, तिखट, मीठ, हळद, हिंग, ५-६ लहान आकाराची सिमला मिरची.

कृती : सर्वप्रथम मिरची भरलेल्या वांग्याप्रमाणे मधोमध कापून घ्या. बिया काढून घ्या. एका भांड्यात मक्याचे दाणे व मसाल्याचे सर्व साहित्य एकत्र करून तेलाचे मोहन घाला. मिरचीच्या बिया त्यातच घाला. थोडे दही घालून मिश्रण ओलसर करून घ्या. कढईत तेल, जिरे व मोहरी व हिंग घालून फोडणी करा व तेलावर मिरच्या पसरवा. मंद आचेवर मिरच्या लालसर होऊ द्या. बाजू उलटून घ्या. सर्व बाजूंनी मिरची लाल झाल्यावर गॅस बंद करा. झटपट भरलेली सिमला मिरची तयार होईल.

फोन

चार्ज करण्यासाठी एक नियम नक्कीच फॉलो केला पाहिजे, जो '४०-८० चार्जिंग रूल' नावाने ओळखला जातो. या नियमानुसार, फोन ४० टक्क्यांपेक्षा कमी चार्ज होईस्तोवर वाट पाहू नये आणि ८० टक्क्यांपेक्षा जास्त चार्ज देखील करू नये.

सध्या आपण मोबाईल फोनवर खूप जास्त अवलंबून आहोत. आपण याचा वापर काम, मनोरंजन आणि मित्र-कुटुंबाच्या संपर्कात राहण्यासाठी करता. त्यामुळे फोनची बॅटरी जास्त काळ टिकावी याची काळजी आपण घेतली पाहिजे. एक चांगली पद्धत आहे जी '४०-८० चार्जिंग रूल' नावाने ओळखली जाते. या नियमानुसार, आपण आपला फोन ४० टक्क्यांपेक्षा कमी चार्जिंगवर ठेवू नये आणि ८० टक्क्यांपेक्षा जास्त

वयाच्या पन्नाशीतही दिसा यंग आणि फिट

वयाला हरवणाऱ्या काही सोप्या उपायांमुळे आपण ५० वर्षांनंतरही फिट, यंग आणि निरोगी राहू शकता. वय वाढत असल्यामुळे काही त्रास उद्भवणे साहजिक आहे. काही पर्याय निवडून आपण आपला त्रास कमी करू शकता. जसे शॉपिंगसाठी इकडे-तिकडे भटकण्यापेक्षा ऑनलाइन शॉपिंग करा. या वयात सुंदर दिसण्याची आवडही कमी होत जाते, म्हणून अनेक महिला अजागळ्यासारख्या राहतात. परंतु, हा लेख केवळ त्या महिलांसाठी आहे ज्या पन्नाशीतही तिशीत असल्यासारख्या दिसू इच्छितात. हे काही सोपे उपाय अमलात आणून आपण या वयातही फिट आणि यंग दिसू शकता.

■ खाद्यपदार्थांनी पोषण मिळवा, सल्लिमॅट्सने नव्हे :

ऑर्गेनिक फूड सेवन करा आणि प्रोसेस्ड फूड जसे ब्रेड, पास्ता आणि चीज खाणे टाळा.

■ सूप :

भूक भागण्यासाठी सूप प्या. या वयात नियमित भाज्यांचे सूप तयार करून पिणे सर्वोत्तम आहे.

■ रात्री हलके जेवा :

रात्री जेवण्याची मात्रा कमी ठेवा. रात्री जेवल्याबरोबर झोपणे टाळा. रात्री कोणत्याही प्रकाराचे स्नॅक्स घेणे टाळा.

■ त्वचेला उपयुक्त

आहार घ्या :

आपण जे काही खातो, त्याचा प्रभाव आपल्या शरीरावर होतो. म्हणून पोषक तत्त्वे आपल्याला निरोगी ठेवण्यात व सुंदरता वाढवण्यात मदत करतात.

■ प्रदूषणापासून दूर राहा :

स्वतः प्रदूषणमुक्त राहण्याचा प्रयत्न करा. घरातून बाहेर निघताना नाक मास्कने झाकून घ्या. सकाळी शुद्ध हवेत फिरा.

■ पायी फिरा :

दररोज अर्धा तास तरी पायी फिरा आणि सक्रिय राहा. एकाच जागी बसलात तर आपले पन्नाशीत फिट राहण्याचं स्वप्न पूर्ण होऊ शकत नाही.

झोप येत नसेल, तर हे करून बघा

योग आणि योगासनात बरीच क्षमता आहे. योग करा म्हणजे आजार होणार नाही. आजार गंभीर नसला तरीही योग प्रभावी असू शकतो. आज आम्ही इथे सांगणार आहोत की, रात्री झोप येत नसल्यास केले जाणारे फक्त दोन उपाय; ज्यामुळे आपल्याला शांत झोप येईल.

प्रणायाम दररोज झोपण्यापूर्वी किमान ५ ते १० मिनिटे प्रणायाम करावा. आपण योगनिद्रेचा सराबंदेखील करू शकता. यासाठी शवासनात झोपून शरीर, मन आणि मेंदूला सैल सोडा. डोक्यापासून पायापर्यंत आपल्या संपूर्ण शरीराला सैल सोडा. पूर्ण श्वास घेऊन सोडायचा आहे. आता असा विचार करा की, आपले हात, पाय, पोटा, मान, डोळे सर्व काही सैल झाले आहेत. आता स्वतःला सांगा की, मी योगनिद्रेचा सराव करत आहे.

आता आपल्या मनाला शरीराच्या वेगवेगळ्या भागांकडे हलवा आणि त्यांना सैल आणि तणावरहित असण्याची सूचना द्या.

झोप न येण्याची कारणे

तसे तर झोप न येण्याची अनेक कारणे असू शकतात पण दोन कारणे प्रामुख्याने असू शकतात जसे की शरीराला थकवा न जाणवणे आणि काळजी किंवा सतत दिवस रात्र विचार करणे. हीच दोन प्रमुख कारणे आहेत म्हणून त्यासाठी येथे दोन उपाय सांगत आहोत.

आपल्या मनाला उजव्या पायाच्या अंगठ्यावर घेऊन जा. पायाची सर्व बोटे किमान तळपाय, टाच, पोटाच्या, गुडघा, मांडी, निरंब, कंबर, खांदी सैलसर होत आहे. अशा प्रकारे डावा पाय देखील सैल सोडा. श्वास घ्या आणि सोडा. आता झोपल्या झोपल्या ५ वेळा पूर्ण श्वास घ्या आणि सोडा. पोटा आणि छाती वर-खाली होणार. पोटा वर-खाली होणार. हा सराव दररोज करावा. यामुळे मन थकून झोपून जाणार आणि कोणत्याही प्रकारचा विचार करणार नाही.

सूचना

■ दक्षिण दिशेला पाय करून झोपू नका. ■ तामसी जेवण करू नका. रात्री हलकेच जेवण करावं. ■ दिवसात किंवा दुपारी झोपण्याची सवय सोडून द्या. ■ कोणत्याही प्रकारची नशा करू नका. ■ झोपण्यापूर्वी आपली काळजी आणि विचारांना लांब ठेवून झोपा, कारण जेवढे महत्त्वाचे अन्न, पाणी आणि श्वास घेणे आहे, त्यापेक्षा अधिक महत्त्वाचे आहे झोप घेणे. ■ रात्री उशिरापर्यंत जागणे आणि सकाळी उशिरा उठणे सोडा. ■ झोपेची वेळ टाळल्याने झोप कमी होते. ■ झोप बऱ्याच रोगांना स्वतःच टीक करण्यास सक्षम असते. ■ झोपेचा अभावामुळे डोळ्याभोवती गडद वर्तुळे बनतात, तसेच डोळ्याभोवती काळपटपणा येतो. ■ कमी झोपल्याने मेंदू थकलेला जाणवतो आणि वजनदेखील वाढते.

सूर्यनमस्कार शरीराला थकवण्यासाठी झोपण्यापूर्वी १ तास व्यायाम करा किंवा फक्त १५ मिनिटांसाठी सूर्यनमस्कार करा. सूर्यनमस्कार १२ असतात. या सर्व १२ सूर्यनमस्काराची पुनरावृत्ती किमान १२ वेळा करा.

फोन

चार्ज करण्यासाठी एक नियम नक्कीच फॉलो केला पाहिजे, जो '४०-८० चार्जिंग रूल' नावाने ओळखला जातो. या नियमानुसार, फोन ४० टक्क्यांपेक्षा कमी चार्ज होईस्तोवर वाट पाहू नये आणि ८० टक्क्यांपेक्षा जास्त चार्ज देखील करू नये.

सध्या आपण मोबाईल फोनवर खूप जास्त अवलंबून आहोत. आपण याचा वापर काम, मनोरंजन आणि मित्र-कुटुंबाच्या संपर्कात राहण्यासाठी करता. त्यामुळे फोनची बॅटरी जास्त काळ टिकावी याची काळजी आपण घेतली पाहिजे. एक चांगली पद्धत आहे जी '४०-८० चार्जिंग रूल' नावाने ओळखली जाते. या नियमानुसार, आपण आपला फोन ४० टक्क्यांपेक्षा कमी चार्जिंगवर ठेवू नये आणि ८० टक्क्यांपेक्षा जास्त

फोन चार्ज करण्याचा '४०-८०' नियम माहीत आहे का ? कधीच खराब होणार नाही बॅटरी

देखील चार्ज करू नये. तज्ज्ञांच्या मते, ४०-८० चार्जिंग रूल, ही बॅटरी दीर्घकाळ टिकवण्याची एक चांगली पद्धत आहे. हा नियम असा आहे की फोनची बॅटरी कधीही ४० टक्क्यांच्या खाली उतरू देऊ नये तसेच चार्जिंग करताना कधी फोन फुल चार्ज करू नये तर चार्जिंग ८० टक्क्यांवर ठेवावी.

डिस्चार्ज-चार्ज सायकल लिथियम-आयन बॅटरी जी हल्लीच्या बहुतांश फोन्समध्ये वापरली जाते, या बॅटरीच्या

‘डिस्चार्ज-चार्ज सायकल’ची संख्या टरलेली असते. जेव्हा आपण आपला फोन शून्य टक्क्यांपासून १०० टक्क्यांपर्यंत चार्ज करतो, तेव्हा फोन बॅटरीचा एक डिस्चार्ज-चार्ज सायकल पूर्ण होते. जितके जास्त डिस्चार्ज-चार्ज सायकल आपण आपल्या फोनच्या बॅटरीचे पूर्ण करतो, तेवढ्या लवकरच ती खराब होते. त्यामुळे ४०-८० चार्जिंग रूलचा वापर करून, आपण आपल्या फोनची बॅटरी लाईफ वाढवू शकतो.

कापलेला कांदा लगेच वापरा, फ्रीजमध्ये ठेवणे धोकादायक

रोजची घाई नको म्हणून सॅलड करताना किंवा भाजीची तयारी करताना कांदा आधीपासून कापून ठेवण्याची सवय आरोग्यासाठी धोकादायक ठरू शकते. खूप आधीपासून कापून ठेवलेला कांदा खाणे अत्यंत नुकसान करणारे ठरू शकते. तसेच कांदा कापून फ्रीजमध्ये कधीच ठेवू नये. कारण कांद्यामध्ये आरोग्यासाठी फायदेशीर असे अनेक औषधी गुण, अ‍ॅन्टीबॅक्टेरियल, अ‍ॅन्टी इन्फ्लेमेटरी घटक असतात. पण फ्रीजमध्ये कापलेला कांदा

ठेवल्याने त्यामधील घटक नष्ट होतात. आपण सोयीसाठी कांदा सोलून जरी फ्रीजमध्ये ठेवत असाल तरी ते नुकसानकारक आहे. सोललेला कांदा आरोग्यासाठी धोकादायक ठरू शकतो, कारण कांद्याची साले काढल्यानंतर त्याला बॅक्टेरियाचा संसर्ग होण्याची शक्यता अधिक वाढते. यामुळे कांदा ऑक्सिडाईज होतो. कांदा कापल्यावर किंवा साले काढल्यावर त्यामधील सेल्स तुटून फ्लुईड्स रिलीज होतात. यातील न्यूट्रोएन्ड्सची क्षमता देखील बॅक्टेरियामुळे कमी

होते. कोणत्याही वातावरणात कांदा सोलून किंवा चिरून ठेवल्यास त्यातून पाणी वाहायला सुरुवात होते. त्यामुळे यावर बॅक्टेरिया वाढतात. अशात कांदा खाणे आरोग्यासाठी अत्यंत नुकसानकारक ठरू शकते. चिरलेला कांदा बॅक्टेरियांसाठी चुंबकासारखे काम करतो. अत्यंत गरज भासल्यास आपण कापलेला कांदा पेपर टोवेलमध्ये गुंडाळून ठेवू शकता. किंवा फ्रीजमध्ये ठेवण्याची गरज भासलीच तर सीलबंद डब्यामध्ये भरून ठेवा. गरज असेल तेव्हाच कांदा कापून आहारात वापरावा.

उच्च रक्तदाब नियंत्रणासाठी सोप्या टीप्स

संशोधनात असे आढळून आले आहे की, दहामधून सात तरुणांना ब्लडप्रेसर जास्त असल्यामुळे हार्ट अ‍ॅटॅक किंवा स्ट्रोक येण्याची शक्यता जास्त असते. झोप कमी होणे, स्ट्रेस, डिप्रेसन, जास्त मीठ असलेले फास्ट फूड आणि डेस्क जॉब ही याची मुख्य कारणे आहेत. म्हणून...

■ आठवड्यातून ३-४ दिवस कमीत कमी २० मिनिटे जॉगिंग करावी. जॉगिंग केल्याने ऑक्सिजन घेण्याच्या प्रक्रियेत सुधारणा होते आणि ब्लडप्रेसर नियंत्रित राहतो.

■ रोज कमीत कमी ३० मिनिटांचे ब्रिस्क वॉक करावे.

■ एरोबिक केल्याने हाय ब्लडप्रेसर कमी होते.

■ तणावरहित राहण्यासाठी प्राणायाम, कपालभाती करावे.

चमकदार त्वचेसाठी हे स्क्रब वापरून बघा

साखर आणि लिंबू - एक चमचा साखर घेऊन

तांदळाच्या पिठाचे स्क्रब -

आपल्या चेहऱ्यावरील चमक हळूहळू कमी होत आहे, तर काळजी करू नका. आम्ही आपल्याला काही घरगुती स्क्रबबद्दल सांगत आहोत ज्यांना वापरून आपण आपल्या चेहऱ्यावरील चमक परत मिळवू शकता. चला तर मग वेलन गमावता जाणून घेऊया की, आपण घरगुती स्क्रब कसा तयार करू शकता...

तांदळाचे पीठ आणि दही सम प्रमाणात मिसळून घ्या. आता हे चेहऱ्यावर लावून हळूवार हाताने मालिश करा आणि काही वेळ तसेच ठेवून धुऊन घ्या.

बेकिंग सोडा स्क्रब - घरच्या घरी आपला चेहरा उजळवायचा असल्यास २ मोठे चमचे बेकिंग सोडा, १ लहान चमचा दालचिनी पूड, अर्धा लिंबाचा रस आणि मध मिसळा. या पेस्टला आपल्या त्वचेवर ५ मिनिटे लावा. लक्षात ठेवा की या पेस्टचा वापर आठवड्यातून दोन वेळापेक्षा जास्त करू नये.

पेरूची पानेदेखील उपयुक्त असतात, नक्की वाचा याचे फायदे

पेरू औषधी गुणधर्माने समृद्ध आहे. याच्या सेवनाने बरेच आरोग्यदायी फायदे मिळतात. उलट्या रोखण्यासाठी पेरू फायदेशीर आहे तसेच हृदयरोगापासूनदेखील बचाव होतो. तसे तर हे भारतात मिळणारे एक साधे फळ आहे, ज्याचे प्राचीन संस्कृत नाव अमृत किंवा अमृत फळ आहे. वाराणसीमध्ये याला लोक अमृत नावानेच संबोधित करतात. पेरूप्रमाणेच त्याची पानेदेखील खूप उपयुक्त असतात. यामध्ये अ‍ॅंटी ऑक्सिडन्ट, अ‍ॅंटी बॅक्टेरियल आणि अ‍ॅंटी इन्फ्लेमेटरी गुणधर्म असतात, जे आपले अनेक आजारांपासून संरक्षण करतात. चला जाणून घेऊया पेरूच्या पानाचे फायदे.

पोटदुखी आणि उलट्यामध्ये आराम देतो : पेरूच्या पानात अ‍ॅंटी बॅक्टेरियल गुणधर्म असतात, याच्या पानाच्या पाण्याचे सेवन केल्याने आपल्या पोटचे दुखणे दूर होऊ शकते. तसेच उलट्यापासून देखील आराम मिळतो. यासाठी पेरूच्या ५-६ पानांना १० मिनिटे उकळवून घ्या आणि नंतर घालून त्याचे पाणी प्या. सांधेदुखीचा त्रास दूर होतो : सांधेदुखीमध्येदेखील पेरूची पाने फायदेशीर आहेत. यासाठी आपण पेरूची पाने वाटून त्याचा लेप बनवा आणि त्या लेपाला सांध्यावर लावा, यामुळे आपल्याला वेदनेपासून आराम मिळेल. मधुमेहातदेखील फायदेशीर : पेरूची पाने पाण्यात टाकून प्यायल्याने हे मधुमेहासाठी फायदेशीर मानले जाते. वास्तविक हे रक्तातील साखरेचे प्रमाण नियंत्रित करतं. याशिवाय हे शरीरातील जटिल स्टार्च साखरेमध्ये बदलण्यापासून रोखते, ज्यामुळे वजन कमी करण्यास मदत होते. दातदुखी, हिरड्यांची सूज कमी करते : पेरूच्या पानाचे पाणी दात दुखणे, हिरड्यांची सूज आणि तोंड येण्यापासून आराम देण्याचे काम करते. यासाठी पाने उकळवून त्या पाण्याने गुळगुळा करा. असे केल्यास आपल्याला आराम मिळेल.

वजन कमी करण्यासाठी दिवसाला किती पोळ्या खाव्यात?

आपल्या दररोजच्या कॅलरीच्या प्रमाणाला लक्षात घेता पोळी किंवा भाकरीचे सेवन करावे. यामुळे आपल्या वाढत्या वजनाला कमी करण्यास मदत मिळेल. वजन कमी करण्यासाठी लोक आपल्या आहाराची काळजी घेतात. वास्तविक शरीरातील अतिरिक्त चर्बी कमी करण्यासाठी कार्बोहायड्रेट घेणे टाळावे लागते. कार्बोहायड्रेटमुळे वजन झपाट्याने वाढते. पण कार्बोहायड्रेट हे आवश्यक मायक्रोन्यूट्रिएंट आहे, ज्याला वगळून चालणार नाही.

भारतातील आहाराबद्दल बोलायचे झाल्यास पोळी आणि भात हे कार्बोहायड्रेटचे चांगले स्रोत आहेत. जवळजवळ प्रत्येक घरात भात आणि पोळ्या नियमितपणे लोक खातात. परंतु जेव्हा वेळ येते वजन कमी करण्याची, तेव्हा लोकांना हे जाणून घ्यायचे असते की, दररोज किती पोळ्या खाव्या,

वजन कमी करण्यासाठी दिवसाला किती पोळ्या खाव्यात?

जेणेकरून वजन वाढणार नाही. चला तर मग जाणून घ्या -

दिवसात किती पोळ्या किंवा भाकऱ्या खाव्या ? कार्बोहायड्रेट, प्रथिन आणि फॅट किंवा चरबीला मायक्रोन्यूट्रिएंट म्हणतात. शरीरातील विविध कार्ये करण्यासाठी आपल्या शरीरास यांची गरज पडते. सर्वप्रथम आपल्याला हे ठरवावे लागणार की आपल्याला दररोज किती प्रमाणात कार्बोहायड्रेट घ्यायचे आहे. त्यानुसारच आपण दिवसाचा पोळीचा किंवा भाकरीचा आहार ठरवावा. ६ इंचाच्या लहान

किचन स्वच्छ ठेवण्यासाठी काही टीप्स

दररोज नोकरी किंवा व्यवसायामुळे आपल्याला आपल्या कामामधून वेळ मिळत नाही. अशा वेळी आपल्याला दररोज किचन सफा करणे जमत नाही. त्यामुळे ज्या गृहिणी कामामध्ये व्यस्त असतात, अशा गृहिणींसाठी काही खास टीप्स...

■ डायनिंग टेबल : डायनिंग टेबल हे दररोजच्या जेवणामुळे घाण झालेले असते. त्यामुळे डायनिंग टेबलला स्वच्छ करण्यासाठी नीलगिरीच्या तेलाचा वापर करू शकता. टेबलमधून दुर्गंधी येत असल्यास एखाद्या कापडावर नीलगिरी तेलाचे काही थेंब टाकून त्याने पुसून घ्या. ■ फ्रीज : फ्रीजचे दार उकडलेल्या बटाट्याच्या सालींनी

स्वच्छ केले जाऊ शकते. ■ नळ : किचनमधील नळ चकचकीत करण्यासाठी त्यावर थोडीशी टूथपेस्ट लावा आणि गरम पाण्याने धुऊन टाका. ■ कचऱ्याचा डबा : किचनमध्ये जिथे कचऱ्याचा डबा ठेवतो, ती जागा नियमितपणे फिनेल टाकून स्वच्छ करावी. कारण सर्वात जास्त घाण त्या जागेवर जमते. त्यामुळे बॅक्टेरिया पसरतात. किचनमध्ये नेहमी झाकण असलेले कचऱ्याचे डबे वापरा. ■ मिक्सर : मिक्सर वापरताना तो वापरून झाल्यावर त्यावरील घाण सफा करून त्याला कव्हर घालून ठेवा. त्यामुळे त्यावर धूळ जमा होत नाही. ■ स्टोव्ह : स्टोव्ह स्वच्छ करण्यासाठी संज्ञाचे साल वापरा. त्याने स्टोव्हला रॉकेलचा जास्त वास येत नाही.

■**ठाणे** :

पावसाळ्यात नाले तुंबून आपत्कालीन परिस्थिती निर्माण होऊ नये यासाठी ठाणे महापालिकेकडून यंदाही नालेसफाईची कामे करण्याची तयारी सुरू झाली असून यासाठी पालिकेने प्रभाग समितीनिहाय नालेसफाईच्या कामांच्या निविदा काढून २५ मार्चपर्यंत कामाचे कार्यादेश देण्याचे नियोजन आखले आहे. या कामांसाठी पालिका १० कोटी २९ लाख रुपये खर्च करणार आहे. याशिवाय, पावसाच्या पाण्याच्या मागातील अडथळे दूर उड्डाणपुलाखालील गटारांबरोबरच निमुळत्या नाल्याची रुंदी वाढविण्यासाठी तेथील अडथळे आणि भराव काढून टाकणे, अशी कामेही करण्यात येणार आहेत, अशी माहिती पालिका सुत्रांनी दिली. पावसाळ्यात नाले तुंबून

ठाणे महापालिकेकडून नालेसफाईची तयारी सुरू नालेसफाईबरोबरच निमुळत्या मार्गातील अडथळे दूर केले जाणार

आपत्कालीन परिस्थिती निर्माण होण्याची शक्यता असते. यामुळे ठाणे महापालिकेकडून दरवर्षी एप्रिल महिन्यात नालेसफाईच्या कामांना सुरुवात करण्यात येते. ही कामे ३१ मेपुर्वी पुर्ण होणे अपेक्षित असते. मात्र, निविदा प्रक्रीया उरकून एप्रिल महिन्याच्या दुसऱ्या किंवा तिसऱ्या आठवड्यात नालेसफाईच्या कामांना सुरुवात होते. यामुळे ३१ मे पर्यंतच्या मुदतीत ही कामे पुर्ण होत नाहीत. पावसाळ्या सुरू झाला तरी नालेसफाईची कामे सुरूच असतात. यावरून पालिका प्रशानावर टिका होत असते. हि बाब लक्षात घेऊन ठाणे महापालिकेच्या घनकचरा विभागाने यंदा मार्च महिन्यातच नालेसफाईच्या कामांसाठी

निविदा काढल्या आहेत. ठाणे महापालिकेच्या नऊ प्रभाग समिती निहाय नालेसफाईच्या कामांच्या निविदा काढण्यात आल्या असून या कामांसाठी पालिका १० कोटी २९ लाख रुपये खर्च करणार आहे. पावसाळ्यापुर्वी नालेसफाईची कामे पुर्ण व्हावीत यासाठी २५ मार्चपर्यंत कामाचे कार्यादेश देण्याचे नियोजन आखले आहे.

गटारांचीही सफाई ठाणे महापालिका आयुक्त सौरभ राव यांनी आतापर्यंत केलेल्या शहराच्या पाहाणी दौऱ्यादरम्यान त्यांना काही बाबी निर्दशनास आल्या होत्या. उड्डाण पुलाखाली गटारांची सफाई होत नसल्यामुळे पाणी तुंबण्याचे प्रकार घडतात. काही

वेळेस तिथे इतर वाहीन्यांमुळे पाण्याच्या मार्गात अडथळा निर्माण होतो. अनेक नाल्यांचे मुख भरावामुळे निमुळते झाले आहे, असे आयुक्त राव यांच्या निदर्शनास आले आहे.

त्यामुळे उड्डाणपुलाखालील गटारांबरोबरच निमुळत्या नाल्याची रुंदी वाढविण्यासाठी तेथील अडथळे आणि भराव काढून टाकणे, अशी कामे करण्याचे आदेश त्यांनी दिले होते. त्यानुसार संबंधित साहाय्यक आयुक्तांनी अशा नाल्यांची पाहाणी केल्याचे पालिका सुत्रांनी सांगितले.

ठाणे महापालिकेने गेल्यावर्षी नालेसफाईसाठी ९ कोटी १५ लाख रुपये खर्च

ऐरोली-काटई मार्गाची वाट बिकट

भुसंपदनासाठी हवेत ४०५ कोटी ७५ लाख रुपये

नवी मुंबई ते कल्याण-डोंबिवली आणि आसपासच्या शहरातील प्रवाशांचा प्रवास वेगवान व्हावा या उद्देशातून ऐरोली-काटई मार्ग उभारण्यात येत आहे. या मार्गावर्षी काही भाग शीळ, डावले, डोमखार आणि देसाई या गावातून जाणार असून त्याच्या भुसंपदनासाठी पालिकेच्या तिजोरीत पैसेच नसल्याने या मार्गाच्या उभारणीची वाट बिकट असल्याचे दिस

आहे. दरम्यान, या मार्गाच्या भुसंपदनासाठी पालिका प्रशासन एक प्रस्ताव तयार करून त्याद्वारे भुसंपदनासाठी शासनाकडे ४०८ कोटी ७५ लाख रुपयांची मागणी केली आहे. करोना काळात उत्पन्न आणि खर्चाचे गणित बिघडल्यामुळे ठाणे महापालिकेची आर्थिक घडी विस्कटली. पालिकेवर साडे तीन हजार कोटीचे दायित्व झाले होते.

करोना काळानंतर उत्पन्न वसुली होऊ लागली असली तरी त्यातून मिळणारा महसूल दायित्वची रक्कम कमी करण्यावर खर्च होत आहे. तसेच पालिकेच्या आर्थिक परिस्थितीत अद्याप फारशी सुधारणा झालेली नसून यातूनच पालिकेकडून निधीसाठी राज्य सरकारकडे सातत्याने मागणी करण्यात येत आहे. अशाचप्रकारे पालिकेने आता ऐरोली-काटई मार्गाच्या भुसंपदनासाठी मागणी केली आहे. नवी मुंबई ते कल्याण-डोंबिवली आणि आसपासच्या शहरांतील प्रवाशांचा प्रवास वेगवान करण्याच्या दृष्टीने ऐरोली-काटई मार्ग अत्यंत महत्वाची भूमिका बजावणारा उरणार आहे. मुंबई महानगर प्रदेशा विकास प्राधिकरणाच्या माध्यमातून या १२ किलोमीटरच्या मार्गाची उभारणी करण्यात येत आहे. हा मार्ग ठाणे महापालिकेच्या हद्दीतील शीळ, डावले, डोमखार आणि देसाई गावातून जाणार आहे. या जागेचे भुसंपदन करण्याची जबाबदारी ठाणे महापालिकेची आहे. या नियोजीत ४५ मीटर ते ६५ मीटर ऐरोली-काटई मार्गापैकी ३० मीटर रुंदीकरिता भुसंपदनाचा प्रस्ताव ठाणे महापालिकेने ठाणे जिल्हाधिकारी कार्यालयाकडे पाठवून या कामासाठी निधी देण्याची मागणी राज्य शासनाकडे सात महिन्यांपुर्वी केली होती. परंतु एमएमआरडीएने मात्र ३० ऐवजी विकास आराखड्यात दाखविल्याप्रमाणे ४५ मीटर रुंद रस्त्याचे भुसंपदन करण्याबाबत पालिकेला कळविले होते. यामुळे पालिकेने नव्याने प्रस्ताव तयार केला आहे. या प्रस्तावास पालिकेच्या प्रशासकीय समने मान्यता दिली असून हा प्रस्ताव शासनाकडून पाठवून निधीची मागणी करण्यात आली आहे.

अबू आझमींवर धार्मिक भावना दुखावल्या प्रकरणी गुन्हा दाखल खासदार नरेश म्हस्के यांनीच दिली तक्रार

■**ठाणे** : समाजवादी पक्षाचे नेते आमदार अबू आझमी यांच्याविरोधात मध्यरात्री वागळे इस्टेट पोलीस ठाण्यात गुन्हा दाखल झाला आहे. ठाण्याचे शिंदे गटाचे खासदार नरेश म्हस्के यांनी दिलेल्या तक्रारीनंतर हा गुन्हा दाखल झाला आहे. औरंगजेबाची स्तुती केल्याने हिंदू भावना दुखावणे तसेच, सत्ताधारी पक्ष मुस्लिम धर्मियांना बरबाद करत असल्याचे विधान करून हिंदू- मुस्लिम धर्मियांमध्ये तेढ निर्माण केल्याचे तक्रारीत म्हटले आहे.

आमदार अबू आझमी यांनी औरंगजेब याच्याविषयी केलेल्या वक्तव्यानंतर राज्यात राजकारण तापले आहे. औरंगजेबाचं उदात्तीकरण करणं हे अतिशय दुर्दैवी आहे. अबू आझमी यांच्या विधानाचा निषेध करावा तेव्हा कमी आहे. अबू आझमी यांच्यावर देशद्रोहाचा गुन्हा दाखल केला पाहिजे. औरंगजेबाचं कौतुक करणं हे महापाप आहेह,असे उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांनी म्हटले होते. त्यानंतर शिंदे गट आझमी यांच्याविरोधात आक्रमक झालेला आहे. सोमवारी रात्री उशीरा खासदार नरेश म्हस्के आणि शिंदे गटाचे पदाधिकारी ठाण्यातील वागळे इस्टेट पोलीस ठाण्यात तक्रार देण्यासाठी गेले होते. त्यानंतर मध्यरात्री हा गुन्हा दाखल झाला आहे. नरेश म्हस्के यांनी दिलेल्या तक्रारीत म्हटले आहे की, आमदार अबू आझमी यांनी विधानभवन परिसरात प्रसारमाध्यमांना मुलाखत दिली. या मुलाखतीमध्ये त्यांनी औरंगजेब याच्या राज्य कारभारावर स्तुतीसुमने उधळली. औरंगजेब हा उत्तम प्रशासक होता. औरंगजेबाच्या काळात देशाला ह्रासोने की चिडीयाह्म बोलले जात होते. असे वक्तव्य करून त्यांनी हिंदू धर्मियांच्या

भावना दुखावल्या आहेत असे तक्रारीत म्हटले आहे. पुढे त्यांनी तक्रारीत म्हटले आहे की, सत्ताधाराविषयीच्या प्रश्नावर आझमी यांनी उत्तर देताना हे लोक मुस्लिमांना बरबाद करत आहेत. या वक्तव्यामुळे हिंदू-मुस्लिम तेढ निर्माण केल्याचेही तक्रारीत म्हटले आहे.

औरंगजेबाने ४० दिवस छत्रपती संभाजी महाराजांचे हाल केले. धर्मपरिवर्तनासाठी जुलुम जबरदस्ती केली. देव धमाची विटंबना करणाऱ्या औरंगजेबाचा कारभार भारतीय इतिहासाचा काळा अध्याय आहे. औरंगजेबावर स्तुतीसुमने उधळून अबू आझमी यांनी हिंदूंच्या भावना दुखावल्या असल्याचे तक्रारीत नमूद आहे. नरेश म्हस्के यांच्या या तक्रारीनंतर अबू आझमी यांच्याविरोधात वागळे इस्टेट पोलीस ठाण्यात गुन्हा दाखल झाला आहे. हा गुन्हा पुढे शून्य एफआयआरने तपासासाठी मुंबईतील पोलीस ठाण्यात पाठविला जाणार असल्याची माहिती पोलीस सुत्रांनी दिली.

आम्हीच खातो माती, मग त्यांना कशी राहील भीती?

कल्याण ग्रामीणचे माजी आमदार राजू पाटील यांची शिवसेना शिंदे, ठाकरे गटावर टीका

■**कल्याण** : समाजवादी पक्षाचे आमदार आणि नेते আবू आझमी यांनी ‘छावा’ चित्रपटाच्या पार्श्वभूमीवर औरंगजेबाची स्तुती करणारे विधान केले आहे. या विधानावरून उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे, उध्दव बाळासाहेब ठाकरे पक्षाचे पक्षप्रमुख उध्दव ठाकरे यांनी आमदार अबू आझमी यांच्यावर टीका करून त्यांच्यावर कारवाईची मागणी केली आहे. हाच धागा पकडून मनसेचे कल्याण ग्रामीणचे माजी आमदार राजू पाटील यांनी उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे, पक्षप्रमुख उध्दव ठाकरे यांच्या सोबतची आमदार आझमी यांची छयाचित्रे समाज माध्यमांवर सामायिक करून अगोदर ‘आम्हीच खातो माती...मग त्यांना कशी राहील भीती,’ अशी टीका ट्विटर (एक्स)च्या माध्यमातून केली आहे.

आमदार अबू आझमी यांच्या वक्तव्यावरून राज्यभर तीव्र संताप व्यक्त केला जात आहे. शिंदे, ठाकरे गटाच्या शिवसैनिकांकडून त्यांच्या

प्रतिकात्मक पुतळ्याची जाळपोळ सर्वत्र केली जात आहे. त्यांच्या विरुध्द मोर्चे काढले जात आहेत. काही पोलीस ठाण्यांमध्ये त्यांच्या विरुध्द गुन्हे दाखल करण्यात आले आहेत. एकीकडे छत्रपती संभाजी महाराजांवरील छावा चित्रपटाला रसिकांचा उत्फूर्त प्रतिसाद मिळत आहे. या पार्श्वभूमीवर समाजवादी नेते अबू आझमी यांनी औरंगजेबाची स्तुती करणारे विधान केल्याने त्यांचा सर्वत्र निषेध केला जात आहे. राज्य विधीमंडळाचे अधिवेशन सुरू आहे. अधिवेशनात या वक्तव्याचे पडसाद उमटले आहेत.

चेंबूरमध्ये निर्माणाधीन इमारतीला भीषण आग

सातव्या मजल्यावर अचानक आग लागली. काही दिवसांपूर्वीच सातव्या मजल्यावर छत्रांचे काम हाती घेण्यात आले होते. छताला आधार देण्यासाठी तेथे लाकडी बांबू आणि फळ्या लावण्यात आल्या आहेत. या लाकडी फळ्या आणि बांबुला आग लागली. क्षणातच आगीचा भडका उडाला. आग लागली तेव्हा सातव्या मजल्यावर आठ ते दहा कामगार काम करीत होते. आग लागल्याचे

समजताच त्यांनी तत्काळ इमारतीच्या खाली धाव घेतली. त्यानंतर त्यांनी आगीची माहिती अग्निशमन दलाला दिली. अग्निशमन दलाच्या तीन गाड्या तात्काळ घटनास्थळी दाखल झाल्या. त्यांनी अर्ध्या तासात या आगीवर नियंत्रण मिळवले. सुदैवाने या आगीत जीवितहानी झाली नाही. मात्र दोन कामगारांना किरकोळ इजा झाली. ही आग कशामुळे लागली ते समजू शकलेले नाही.

महावितरण कर्मचाऱ्यांना मारहाण करणाऱ्या भिवंडीतील कुंदे गावातील चार जणांना अटक

■**कल्याण** : वीज देयक श्र्कित असल्याने घराचा वीज पुरवठा महावितरण कर्मचाऱ्यांनी बंद केला होता. तरीही घरात चोरून वीज पुरवठा घेऊन वीज पुरवठा पूर्ववत करण्याचा प्रयत्न करणाऱ्या भिवंडी तालुक्यातील कुंदे गावातील एका वीज ग्राहकावर महावितरणच्या पथकाकडून कारवाई केली जात होते.

यावेळी गावातील चार जणांनी पथकाला शिवीगाळ करत मारहाण केली. या मारहाणप्रकरणी गणेशपुरी पोलीस ठाण्यात महावितरण कर्मचाऱ्याने तक्रार दाखल

या घटनेसंदर्भात उपकार्यकारी अभियंता कटकवार यांनी तातडीने गणेशपुरी पोलीस ठाण्यात तक्रार केली. पोलिसांनी विद्युत नियम कायद्याने गुन्हा दाखल करून चार जणांना अटक केली. ही घटना घडुनही महावितरण पथकाने कुंदे गावातील १५ वीज चोराविरुध्द कारवाई केली. वीज देयक थकबाकी भरणा करा अन्यथा वीज पुरवठा खंडितच्या कारवाईला सामोरे जा, असे पर्याय थकबाकीदारांसमोर देवण्यात आले आहेत, असे अधिकाऱ्याने सांगितले.

केली. पोलिसांनी गुन्हा दाखल करून मारहाण प्रकरणातील कुंदे गावातील दिनेश नामदेव हागे, नरेश आगिवले, तुकाराम आगिवले, शरद पाटील या चार जणांना अटक केली.

महावितरणच्या वाडा उपविभागाचे उपकार्यकारी अभियंता अविनाश कटकवार यांच्या नेतृत्वाखाली कनिष्ठ अभियंता उदेश बेलसरे, सुरक्षा पथक भिवंडी जवळील कुंदे

गावात वीज ग्राहकांकडून श्र्कित देयकाची वसुली आणि वीज चोरीचा शोध घेत होते. ही तपासणी मोहीम सुरू असताना कुंदे गावातील दिनेश हागे यांची वीज थकबाकी शिल्लक

असल्याने त्यांच्या घराचा वीज मीटर यापूर्वीच महावितरण कर्मचाऱ्यांनी काढून नेला होता. तरीही त्यांच्या घरात वीजेचा चोराटा वीज पुरवठा सुरू असल्याचे पथकाच्या निदर्शनास आले.

हा चोरीचा वीज पुरवठा खंडित करून कारवाई पथक अन्य ठिकाणी जात होते. त्यावेळी दिनेश हागे यांच्यासह नरेश, तुकाराम, शरद पाटील यांनी पथकाला शिवीगाळ सुरू केली. जममित्र महेश राजपूत यांच्या हातामधील मोबाईल हिसकावून घेऊन त्यांना मारहाण करण्यात आली.

रेल्वे फाटकाला टेम्पोची धडक, लोकल सेवा कोलमडली

त्यात रेल्वे फाटकाचे प्रचंड नुकसान झाले. या घटनेचे वृत्त समजताच रेल्वे अधिकारी, कर्मचारी, आरपीएफ विभागाचे अधिकारी घटनास्थळी पोहचले. त्यांनी टेम्पो चालक छगन भोईर यांना टेम्पोसह आरपीएफ पोलीस ठाणे, टिटवाळा येथे आणले. याप्रकरणी गुन्हा दाखल करून टेम्पो चालकाला

अटक करण्यात आली. याप्रकरणी अधिक तपास करण्यात येत आहे, अशी माहिती रेल्वे सुरक्षा बलाचा (आरपीएफ) अधिकाऱ्याने दिली. समांतर रस्ता फाटकावर (लेव्हल क्रॉसिंग गेट) रस्ते वाहतूक जादा वेळ सुरू राहिल्याने लोकल विलंबाने धावतात. याबाबत मध्य रेल्वेच्या संबंधित विभागाकडून वारंवार समाज माध्यमावर माहिती दिली जाते. रेल्वे फाटकाला बुधवारी टेम्पोची धडक दिली. त्यानंतर काही काळ रेल्वे फाटक खुले होते. त्यामुळे लोकल, लांबपल्ल्याच्या रेल्वेगाड्या खोळंबल्या होत्या. त्यानंतर, उपाययोजना करून लोकल सेवा पूर्ववत करण्याचा प्रयत्न केला.

डोंबिवलीतील कचोरे येथे अज्ञात प्राण्याची निर्घृण हत्या

नसताना या भागात कोणत्या तरी अज्ञात प्राण्याची निर्घृण हत्या

करण्यात आली आहे. याची जाणीव झाल्यावर हवालदार रावसिंग यांनी ही माहिती वरिष्ठ पोलीस निरीक्षक सुनील पवार यांना दिली. ही माहिती मिळताच वरिष्ठांच्या आदेशावरून पोलीस उपनिरीक्षक अनिल शिनकर, दामाडे घटनास्थळी

आले. त्यांनी घटना घडलेल्या जागेची पाहणी केली. त्यांना रात्रीच्या वेळेत या भागात एका अज्ञात प्राण्याची निर्घृण हत्या केल्याचे आढळले. प्राण्याची ओळख पटली नाही. ही माहिती वरिष्ठ निरीक्षक पवार यांनी कल्याण येथील पशुवैद्यकीय अधिकाऱ्यांना दिली. त्यांच्या सूचनेवरून घटनास्थळी सापडलेला मांसाच्या तुकड्यातील

काही भाग काढून तो अधिक तपासणीसाठी फोरेन्सिक प्रयोगशाळेत पाठविण्याचा निर्णय घेण्यात आला. या तपासणीनंतर घटनास्थळी कोणत्या प्राण्याची हत्या केली ते निष्पन्न होणार आहे. पोलिसांनी याप्रकरणी ठाणे अत्याचार प्रतिबंधक कायद्याने अज्ञात इसमा विरुध्द गुन्हा दाखल करून तपास सुरू केला आहे.

७ गोदामे जळून खाक

■**ठाणे** :

दिवा येथील खडीगांव भागात सात गोदामे जळून खाक झाल्याचा प्रकार मंगळवारी रात्री उघडकीस आला. या गोदामांमध्ये पाच भंगाराची, एक प्लास्टिक गोदाम आणि एक लाकडाची वखार होती. या घटनेत कोणीही जखमी झाले नसले तरी या आगीमुळे मोठ्याप्रमाणात नुकसान झाले होते. तसेच आगीचे लोट निर्माण झाल्याने नागरिकांमध्ये भीतीचे वातावरण होते. खडीगांव येथील चौधरी कंपाऊंड परिसरातील एका रूग्णाला मैदानात पाच भंगाराची गोदामे, लाकडी वखार आणि प्लास्टिकचे गोदाम आहे. मंगळवारी रात्री १० वाजताच्या सुमारास या गोदामांना अचानक आग लागली. गोदामामध्ये प्लास्टिक आणि लाकूड असल्याने आगीने रौद्ररूप धारण केले होते. धुराचे आणि आगीचे लोट हवेत पसरले होते. त्यामुळे परिसरात नागरिकांमध्ये भीतीचे वातावरण पसरले. घटनेची माहिती ठाणे महापालिकेच्या अग्निशमन दलाला मिळाल्यानंतर दिवा, मुंब्रा आणि शीळ येथील अग्निशमन दलाचे जवान आगीवर नियंत्रण मिळविण्यासाठी घटनास्थळी दाखल झाले. आगीवर नियंत्रण मिळवितांना अग्निशमन दलाच्या जवानांना नाकी नऊ आले होते. स्थानिक रहिवाशांनी देखील अग्निशमन दलाच्या जवानांची मदत केली. अखेर तीन तासांच्या प्रयत्न नंतर येथील आगीव नियंत्रण मिळविणे जवानांना शक्य झाले. या आगीमध्ये गोदामे संपूर्ण जळून खाक झाले आहेत.

हे दैनिक मालक, मुद्रक, प्रकाशक व संपादक - डॉ. श्री. दिपक मोरेश्वर नाईक यांनी सोमाणी प्रिंटींग प्रेस, कार्यालय - गाला नं. ४, एन. के. इंडस्ट्रीयल इस्टेट, प्रवासी इंडस्ट्रीयल इस्टेटच्या बाजुला, गेट नं. २, गोरेगाव (पूर्व) मुंबई 400063 (महाराष्ट्र) , येथे छापून रुम नं. १03, कुणाल कुटीर बी विल्डींग, नवघर रोड, हनुमान मदिराजवळ, भाईदर (पूर्व), जि. ठाणे ४०११०५ (महाराष्ट्र) येथे प्रसिद्ध केले. संपादक - डॉ. श्री. दिपक मोरेश्वर नाईक, पीआरबी कायद्यानुसार संपादकीय जबाबदारी यांची राहील, सर्व वाद आणि दावे ठाणे न्यायालयीन कक्षेच्या आधील राहतील. (या वर्तमानपत्रात प्रसिद्ध होणाऱ्या बातम्या /लेख / जाहिराती यांची जवाबदारी संबंधीत वार्ताहर, लेखक, आणि जाहिरात प्रतिनिधी यांच्यावर राहील.) भ्रमणध्वनी - ७४००००१४७४. Email : marathiekikaran2021@gmail.com

Printed , Published and Owned by **Dr. Mr. Deepak Moreshwar Naik**. Printed at **SOMANI PRINTING PRESS, OFFICE - Gala No. 4, Near N.K. Industrial Estate, Near Pravasi IndustrialEstate, Gate No.2, Goregaon (E), Mumbai 400 063, Maharashtra, Published at Room No. 103, Kunal Kutir, B Building , Navghar Road, Near Hanuman Mandir, Bhayander (East) Dist - Thane, PinCode 401 105, Maharashtra. Editor : Dr. Mr. Deepak Moreshwar Naik, Mo.7400001474, Email Id : marathiekikaran2021@gmail.com**